

VOORBEREIDINGS- EN CONTROLEHANDELINGEN (B.R.A.V.O.A)

Controle aan het voertuig. B.R.A.V.O.A.

Aan het begin van het examen voert de examiner, samen met de kandidaat- een veiligheidscontrole uit. Ook kan de kandidaat gevraagd worden een aantal onderdelen c.q. mechanismen aan te wijzen of te bedienen.

Bij het examen zullen vijf onderwerpen door de examiner aan de orde worden gesteld.

Deze onderwerpen zijn:

- B - Banden
- R - Remmen
- A - Aandrijving
- V - Verlichting
- O - Oliepeil
- A - Algemeen

Banden:

- Een band dient gecontroleerd te worden op de:
  - juiste spanning
  - eventuele inrijdingen (spijkers, steentjes e.d.)
  - (droogte)scheuren
- Let bij de controle op eventuele inrijdingen van b.v. spijkers. Zeker met tubeless-banden is dit van groot belang, omdat deze bij een inrijding niet meteen, maar langzaam leeglopen. Reparatie van een motorband d.m.v. een prop (zoals bij auto's gebruikelijk), is slechts een noodmiddel. Vervanging of een juiste reparatie door een dealer is noodzakelijk.

Profilering:

- de profilering van de hoofdgroeven van de band moet over de gehele omtrek van het loopvlak tenminste 1 mm bedragen,
- wanneer de profilering minder dan 2 mm is, bestaat het gevaar dat de waterafvoer in het gedrang komt,
- het is aan te bevelen een band met een profieldiepte van minder dan 2 mm te vervangen,
- de profilering van een band zorgt primair voor de waterafvoer en draagt mede zorg voor de rechtuitstabiliteit en de stuureigenschappen,
- controle van het profiel op zaken die er niet in thuis horen (steentjes, metalen deeltjes) en het verwijderen ervan,
- voorts dient bij deze controle (van het profiel) gelet te worden op scheuren of barsten in de band;
- het slijtagepatroon van een band dient regelmatig te zijn. Een onregelmatig slijtagepatroon kan wijzen op onbalans, versleten schokdempers of een slechte sporing van de wielen,
- nieuwe (motor)banden moeten gedurende de eerste 100 km niet tot het uiterste worden belast bij het rijden. Veelal hebben nieuwe banden een bepaalde "gladheid", waardoor het contact band-wegdek nog niet optimaal is,
- met banden zonder profilering (slicks) en banden die zijn voorzien van het opschrift "Not for Highway Use" of Only Cross (crossbanden), mag niet op de openbare weg worden gereden.

Bandenspanning:

- een juiste bandenspanning is van essentieel belang voor de rij-eigenschappen en wegligging

van de motor,

- een te lage bandenspanning heeft een nadelige invloed op de wegligging en versnelt de slijtage. Bovendien zal door een verhoogde rolweerstand van de band het brandstofverbruik toenemen,
- een wat hogere bandenspanning als voorgeschreven is niet gevaarlijk, hooguit wat minder comfortabel,
- de bandenspanning dient gecontroleerd te worden wanneer de banden koud zijn,
- bij het vervoer van een duopassagier of van veel bagage en ook bij het langdurig rijden met hoge snelheid op een autosnelweg, dient de bandenspanning te worden verhoogd. Tot welke waarde dit is, staat in het instructieboekje of op een sticker op het spatbord of de achterspoor,
- bij een controle van de bandenspanning hoort ook het ventiel te worden nagekeken. Hierbij dient er op gelet te worden of het ventiel nog recht staat en het borgmoertje 'vastzit'. Belangrijk is de aanwezigheid van het z.g. 'stofdopje'. Dit dopje gaat vervuiling van het ventiel tegen en vermindert daarmee het risico van een langzaam aflopende band. Bovendien, wanneer het stofdopje ontbreekt kan bij hoge snelheden het ventiel worden opgedrukt, waardoor lucht ontsnapt. Stalen stofdopjes zijn betrouwbaarder dan die van kunststof.

Remmen:

- onderdelen van de reminrichting mogen geen inwendige of uitwendige lekkage vertonen,
- remslangen mogen niet in ernstige mate zijn misvormd, niet langs andere voertuigdelen schuren en geen zódanige beschadigingen vertonen dat het wapeningsmateriaal zichtbaar is,
- wielen die zijn voorzien van een trommelrem, moeten in onberemde toestand in beide richtingen kunnen draaien, zonder dat remvoering aanloopt,
- de remvoering van wielen met een schijfrem mag in onberemde toestand in beide richtingen enigszins slepen,
- indien de motor een trommelrem heeft, dient de remkabel gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van rafels, zowel bij de hendel als onderaan bij de bevestiging aan de trommel,
- het rempedaal en de remhendel mogen geen zodanige slag maken, dat het pedaal dan wel de hendel tot een aanslag kunnen worden ingetrapt of ingedrukt,
- in de reservoirs van het hydraulisch remsysteem moet voldoende remvloeistof aanwezig zijn. Het zakken van het remvloeistofniveau hoeft niet te betekenen dat de reminrichting defect is. Meestal houdt het verband met het slijten van de remblokjes. Bij verlaging van het remvloeistofniveau moet uiteraard wel goed gekeken worden of er geen lekkages zijn. Het zonder meer bijvullen van remvloeistof lost niets op en dient achterwege te blijven.

Aandrijving (ketting/tandriem):

- tijdens het gebruik rekt de ketting uit; hij wordt dus langer. Daarom moet de ketting regelmatig worden gespannen,
- De kettingspanning wordt gemeten tussen de beide tandwielen. Op deze plaats mag de ketting ongeveer 2 of 3 cm op en neer worden bewogen (zie hiervoor het instructieboekje). Bij het meten van de kettingspanning dient er iemand op de motor te zitten omdat de ketting strakker staat als de motor belast wordt.
- kettingen hebben regelmatig onderhoud nodig. Zeker na een lange rit in de regen dient een ketting gesmeerd te worden. Hoe en waarmee is terug te vinden in het instructieboekje.
- bij het smeren van de ketting moet ervoor gezorgd worden dat het vet niet op de band terecht komt. Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan,
- een getande aandrijfriem heeft over het algemeen geen bijzonder onderhoud nodig. De spanning dient voldoende te zijn, om te voorkomen dat de riem over de tanden van de riemschijf glijdt.
- Er zijn motoren met een Cardanas. Deze as moet op lekkage worden gecontroleerd.

Verlichting:

- groot licht,
- dimlicht,
- richtingaanwijzers,
- achterlicht,
- kentekenplaatverlichting,
- remlicht, dat moet werken bij de bediening van voor- en achterrem.

Oliepeil:

- als de motor onvoldoende met olie is gevuld, kan deze vastlopen, waardoor een zeer gevaarlijke situatie ontstaat,
- in het algemeen dient het oliepeil gecontroleerd te worden bij een 'koude motor' dan wel bij een warme motor die tenminste enkele minuten is uitgezet. Er zijn echter motoren waarbij het oliepeil gecontroleerd moet worden nádat de motor even gedraaid heeft (Dry-Sump smering),
- bij het peilen van het olieniveau dient de motor conform het instructieboekje geplaatst te zijn (zijstandaard, middenbok of rechthouden),
- het oliepeil wordt gecontroleerd met een peilstok. Ook is het mogelijk dat een venstertje aanwezig is, waardoor te zien is of er nog voldoende olie in de motor aanwezig is,
- indien olie moet worden bijgevuld, dient dit niet te gebeuren tot boven het streepje van 'maximum'.
- Zie voor de juiste oliesoort het instructieboekje.

Algemeen:

- de accu van de motor moet deugdelijk zijn bevestigd en de bedrading goed zijn geïsoleerd,
- De bedrading van de motor dient deugdelijk zijn bevestigd en goed zijn geïsoleerd.
- Aan de buitenzijde van het doorzichtige accuhuis zijn strepen zichtbaar die het minimum- en maximumvloeistofpeil aangeven. Wanneer het niveau te laag is, dient gedestilleerd water te worden bijgevuld.
- de keeringen van de voorvering (telescoop) dienen op eventuele lekkage te worden gecontroleerd,
- bij de meeste motoren is de voorspanning van de achterwielvering aan te passen aan de belasting van de motorfiets. Zeker bij het rijden met 'zware belasting' (bagage/passagier), is het aan te bevelen dit ook te doen door de vering 'op te schroeven',
- indien de motor is voorzien van een vloeistofkoelsysteem, dient ook wekelijks gecontroleerd te worden of er nog voldoende koelvloeistof in het reservoir aanwezig is. Op het reservoir is het minimale en maximale niveau met merkstreepjes aangeduid,
- de kandidaat dient voorts bekend te zijn met de positie/functie van de diverse bedieningsorganen, controlelampjes, meters en schakelaars, voor zover die hiervoor nog niet aan de orde zijn geweest (zoals noodstopknop, temperatuurmeters, groot licht controlelampje, reservestand benzinekraan, enz.).
- Controleer de spiegels op barsten en scheuren, juiste afstelling en schoon
- Controleer je vizier op barsten en scheuren, en kijk of hij schoon is